

Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος: Αντίσταση, Γενοκτονίες, Ολοκαυτώματα (ε΄)

/ [Πεμπτούσια](#)

Συνεχίζουμε το αφιέρωμά μας στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέσα από τα γεγονότα της Αντίστασης, των Γενοκτονιών και των Ολοκαυτωμάτων. Το σημερινό άρθρο είναι αφιερωμένο στις συστηματικές - εξοντωτικές διώξεις που υπέστησαν οι Εβραίοι από τους Ναζί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄: ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΕΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑΤΑ

1. Γενοκτονίες και ολοκαυτώματα κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου σε Ελλάδα και Ευρώπη.

Ο όρος Ολοκαύτωμα περιγράφει τη συστηματική προσπάθεια που γίνεται από ένα κράτος ή τα όργανα του κράτους να διώξει από τα όριά του ή να εξαφανίσει από προσώπου γης διάφορες εθνικές, κοινωνικές, πολιτικές ή θρησκευτικές ομάδες. Η λέξη «ολοκαύτωμα» προέρχεται από την αρχαία ελληνική γλώσσα και σημαίνει «πλήρως καμμένη προσφορά θυσίας». Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η γενοκτονία των Εβραίων της Ευρώπης από τη Ναζιστική Γερμανία, των Ρομά αλλά και το Ολοκαύτωμα που υπέστησαν οι Έλληνες στο

Δίστομο[1].

Ο αντισημιτισμός, δηλαδή η απέχθεια για τους Εβραίους υπήρξε ευρύτατα διαδεδομένος στην Ευρώπη τις δεκαετίες του 1920 και 1930, παρότι οι ρίζες του είναι πολύ παλιότερες. Η γεμάτη φανατισμό εκδοχή του φυλετικού αντισημιτισμού του Αδόλφου Χίτλερ περιγράφηκε με λεπτομέρεια στο βιβλίο του «Ο Αγών Μου», το οποίο αν και γενικά αγνοήθηκε όταν πρωτοεκδόθηκε το 1925, διαδόθηκε ευρύτατα όταν ο Χίτλερ απέκτησε πολιτική δύναμη στη Γερμανία το 1933. Το μίσος του Χίτλερ για τους Εβραίους πήγαζε ότι οι τελευταίοι είχαν στα χέρια τους ένα μεγάλο μέρος της οικονομία της Γερμανίας και συμπεριφέρονταν με πολύ άσχημο τρόπο στους Γερμανούς.

Το 1936 ο Χίτλερ απαγόρευσε στους Εβραίους να ασκούν οποιοδήποτε ειδικευμένο επάγγελμα, εμποδίζοντάς τους ουσιαστικά από το να ασκούν οποιαδήποτε επίδραση στην εκπαίδευση, την πολιτική, την ανώτερη εκπαίδευση και τη βιομηχανία. Στις 15 Νοεμβρίου του 1938, απαγορεύτηκε στα παιδιά των Εβραίων να πηγαίνουν στα κανονικά σχολεία. Μέχρι τον Απρίλιο του 1939, σχεδόν όλες οι Εβραϊκές εταιρίες είχαν είτε καταρρεύσει κάτω από το βάρος της οικονομικής πίεσης και των ελάχιστων κερδών ή είχαν αναγκαστεί να πουληθούν στη Ναζιστική κυβέρνηση, σύμφωνα με την πολιτική «Αρειοποίησης» που ξεκίνησε να εφαρμόζεται το 1937. Με αφετηρία τους ρατσιστικούς νόμους στη Γερμανία, η Ναζιστική πολιτική οδήγησε στη μαζική γενοκτονία των Ευρωπαίων Εβραίων. Οι Εβραίοι συλλαμβάνονταν στη Γερμανία και στις κατεχόμενες χώρες. Ήταν υποχρεωμένοι να φορούν ένα άστρο, για να ξεχωρίζουν και να διαμένουν περιορισμένοι σε ειδικούς χώρους των πόλεων, τα λεγόμενα «γκέτο». Έτσι μπορούσαν να ελέγχουν οι Γερμανοί Ναζιστές συνεχώς τον Εβραϊκό πληθυσμό.

Κατά τη διάρκεια του Ολοκαυτώματος, οι Ναζί, όπως προαναφέρθηκε, στράφηκαν εναντίον και άλλων «φυλετικά κατώτερων» ομάδων : Ρομά (Τσιγγάνοι), ατόμων με αναπηρίες, και Σλαβικών λαών (Πολωνοί, Ρώσοι και, άλλοι). Άλλες ομάδες υπέστησαν διώξεις με βάση τις πολιτικοϊδεολογικές και σεξουαλικές τους προτιμήσεις, μεταξύ αυτών Κομμουνιστές, Σοσιαλιστές, Μάρτυρες του Ιεχωβά, και ομοφυλόφιλοι[2].

Όσον αφορά στους Εβραίους, με την έναρξη του πολέμου, ο Χίτλερ διέταξε να γίνουν μεγάλες σφαγές εναντίον τους. Το Δεκέμβριο του 1941 αποφάσισε να εξοντώσει ολοκληρωτικά τους Εβραίους της Ευρώπης. Τον Ιανουάριο του 1942, στη Διάσκεψη της Βάνζεε, οι Ναζί ηγέτες συζήτησαν τις λεπτομέρειες της «Τελικής λύσης του Εβραϊκού ζητήματος» (Endlösung der Judenfrage). Ο Γιόζεφ Μπέχλερ (Josef Buhler) παρότρυνε τον Ράινχαρντ Χάιντριχ να προχωρήσει στην Τελική Λύση στο λεγόμενο Generalgouvernement (εκτάσεις της κατεχόμενης

Πολωνίας που δεν είχαν προσαρτηθεί στην Γερμανία). Άρχισαν, λοιπόν, να απελαύνουν συστηματικά πληθυσμούς Εβραίων από τα γκέτο και από όλες τις κατεχόμενες περιοχές προς τα επτά στρατόπεδα που είχαν σχεδιαστεί σαν Vernichtungslager ή στρατόπεδα εξόντωσης: του Άουσβιτς, του Μπέλζεκ, του Κέλμνο, του Μάιντανεκ, του Μάλυ Τρόστενετς, του Ζομπόμπορ και της Τρεμπλίνκα.. Όταν έφθαναν στα στρατόπεδα ξεχώριζαν τους άντρες από τις γυναίκες. Κάθε κρατούμενος είχε πια μια ανεξίτηλη σφραγίδα στο χέρι με τον αριθμό του. Οι σφραγίδες δεν έσβηναν σε όλη τη ζωή τους. Ντύνονταν με ριγέ πυζάμες μεταχειρισμένες και βρώμικες, χωρίς παπούτσια και κυριολεκτικά «στοιβάζονταν» σε θαλάμους[3].

Ο Σεμπάστιαν Χάφνερ (Sebastian Haffner) υποστήριξε σε ανάλυσή του το 1978 ότι ο Χίτλερ, από το Δεκέμβρη του 1941, αποδέχτηκε το μη πραγματοποιήσιμο του στόχου του να κυριαρχήσει στην Ευρώπη για πάντα, κηρύσσοντας τον πόλεμο στις Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά η απόσυρσή του από τη δημοσιότητα και η φαινομενική κατοπινή του ηρεμία οφείλονταν στην επίτευξη του δεύτερου στόχου του, της εξόντωσης δηλαδή των Εβραίων.

Συνολικά 6 εκατομμύρια Εβραίοι πέθαναν στα στρατόπεδα συγκέντρωσης είτε μέσα σε θαλάμους αερίων είτε από τα καταναγκαστικά έργα. Πολλοί Εβραίοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την Ευρώπη και να μεταναστεύσουν στις Ενωμένες

Πολιτείες Αμερικής. Στην Ελλάδα και κυρίως στην Αθήνα πολλοί Εβραίοι σώθηκαν, γιατί μέσα σε μία νύχτα ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Δαμασκηνός Παπανδρέου μαζί με τον Διευθυντή της Αστυνομίας το Έβερτ άλλαξαν τις ταυτότητες των Εβραίων πολιτών βάζοντας στο Θρήσκευμα Χριστιανός Ορθόδοξος αντί για Ιουδαίος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

[1] «Το Ολοκαύτωμα», *Εγκυκλοπαίδεια του Ολοκαυτώματος*,,
<http://www.ushmm.org/wlc/el/article.php?ModuleId=10005143> (2012)

[2] Αυτόθι.

[3] Σ. Βίζενταλ, *Οι δολοφόνοι βρίσκονται ανάμεσά μας*, εκδ. Καμαρινόπουλου, Αθήναι 1968, σ. 85.